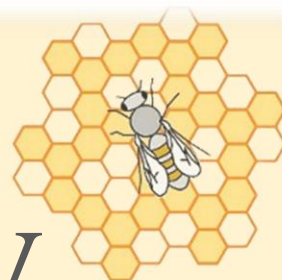

OBČINA
GORNJA RADGONA

DAJNKOV SIMPOZIJ

Gornja Radgona, 9. 6. 2023
Muzej Špital

KULTUR

Občina Gornja Radgona
Partizanska cesta 13,
9250 Gornja Radgona
<https://www.gor-radgona.si>
E-pošta: obcina@gor-radgona.si

Občina Gornja Radgona

OBČINA
GORNJA RADGONA

Dajnkov simpozij

Uredil Marko Jesenšek

Gornja Radgona, 9. junij 2023

Program *Dajnkovega simpozija*

- 9.00–9.30 ODPRTJE SIMPOZIJA IN POZDRAVNI NAGOVORI
(predsednik SAZU akad. prof. dr. **Peter Štih**, rektor Univerze v Mariboru prof. dr. **Zdravko Kačič**, murskosoboški škof msgr. dr. **Peter Štumpf**, županja Občine Gornja Radgona **Urška Mauko Tuš**, svetovalec ministrice za kulturo dr. **Marko Sraka**, poslanka Državnega zbora RS **Vera Granfol**, ravnatelj Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer **Zvonko Kustec**)
- 9.30–10.00 Kulturni program: Dijaki Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer
- 10.15–10.30 **Marko Snoj**: O priimku *Dajnko*
10.30–10.45 **Marjeta Ciglencečki**: Umetnostna podoba krajev Dajnkovega bivanja in službovanja
10.45–11.00 **Aleš Maver**: Radgona in Gornja Radgona v slovenski kulturni zgodovini
11.00–11.15 **Vincenc Rajšp**: Slovensko-nemška jezikovna meja na področju Radgone v Dajnkovem času
- 11.15–11.30 Razprava
11.30–11.45 Odmor
- 11.45–12.00 **Igor Žiberna**: Spremembe rabe tal na območju Radgonsko-Kapelskih gorc od 19. stoletja do danes s posebnim ozirom na vinogradniške površine
12.00–12.15 **Miran Puconja**: Vloga duhovnikov pri narodovem osveščanju Slovencev med Dravo in Muro
12.15–12.30 **Vinko Škafar**: Teološka vrednost Dajnkovega *Velikega katekizma* za katoliške Slovence med Muro in Dravo
12.30–12.45 **Irena Orel**: Jezikovni vidiki Dajnkovih abecednikov (1816, 1824, 1833)
- 12.45–13.00 Razprava
13.00–14.30 Odmor
- 14.45–15.00 **Mihaela Koletnik**: Narečne prvine v Dajnkovem *Čelarstvu*
15.00–15.15 **Vesna Mikolič**: Pomen Dajnkovega *Čelarstva* za uveljavljanje čebelarstva, čebele in medu kot slovenskih nacionalnih atributov
15.15–15.30 **Polonca Šek**: Frazemi in pregovori o čebelarstvu pri osnovnošolcih
15.30–15.45 **Natalija Ulčnik**: Pregovori in sorodne enote v slovnici Petra Dajnka
- 15.45–16.00 Razprava
16.00–16.15 Odmor
- 16.15–16.30 **Nina Ditmajer**: Recepcija pesništva Petra Dajnka
16.15–16.30 **Diana Košir**: Verskovzgojna načela v Dajnkovem *Kmetu Izidorju* (1824) in Repičevih člankih v *Cvetju z vertov sv. Frančiška* (1893–1906)
16.30–16.45 **Jelka Pšajd**: Peter Dajnko in Mihael Hois, avtor *Gormerkanske knjige*
16.45–17.00 **Nina Zver**: Vpliv Dajnkovega knjižnojezikovnega izročila na jezik Mihaela Hoisa
- 17.00–17.15 Razprava
17.15–17.30 Odmor
- 17.30–17.45 **Franci Just**: Peter Dajnko in Prekmurje
17.45–18.00 **Katja Peršak Hajdinjak**: Peter Dajnko in njegovi slovenskogoriški sodobniki
18.00–18.15 **Marko Jesenšek**: Dajnkov poskus prevajanja *Svetega pisma*
- 19.00 Sveta maša (cerkev svetega Petra v Gornji Radgoni)

O PRIIMKU *DAJNKO*

Marko Snoj, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Novi trg 3, SI 1000 Ljubljana; ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovšča ZRC SAZU, Novi trg 4, SI 1000 Ljubljana, marko.snoj@zrc-sazu.si

Priimki *Dajnko*, *Danjko* in *Danko* imajo isti izvor. Jezikoslovna analiza gradiva in njegova sinteza pokažeta, da je priimek *Dajnko* nastal po epentezi iz *Danjko*, ta pa po pričakovanem mehčanju glasu *n* pred mehkonebnikom iz priimka *Danko*, ki je potrjen v Sloveniji in tako kot *Danjko* (ne pa tudi *Dajnko*) tudi v sosednjem kajkavskem prostoru.

Za to skupino priimkov obstajajo vsaj tri bolj ali manj mogoče in verjetne etimološke razlage: (1) izvajanje iz občnega imena *danjko*, ki pomeni ‘desetine oproščen podložnik’ in je tvorjenka iz besede *danje* v pomenu ‘davek’, (2) izvajanje iz slovanskega hipokoristika *Danьko*, tvorjenega iz rojstnega imena *Danь*, ki je nastal iz deležnika **danь* v pomenu ‘dan, podarjen’, ali (3) izvajanje iz hipokoristika iz svetniškega imena *Danijel*.

Sodobna etimološka metoda pozna postopke in sredstva, s katerimi izmed več možnosti ugotovi znanstveno resnico. V danem primeru se izkaže, da je priimek izvorno hipokoristik iz slovanskega izdeležniškega rojstnega imena **Danь*, ki je bil drugotno pripisan svetniškemu imeni *Danijel*. Sovpad obeh korenov je verjetno razlog dejstvu, da je bilo ime *Danijel* pri nas priljubljeno ime, da imamo v Sloveniji deset cerkva, posvečenih temu svetniku in da sta po njih imenovana tudi dva kraja, *Štanjel* in *Šentanel*.

UMETNOSTNA PODOBA KRAJEV DAJNKOVEGA BIVANJA IN SLUŽBOVANJA

Marjeta Ciglenečki, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino, Koroška
cesta 160, SI 2000 Maribor, marjeta.ciglenciki@gmail.com

Težko je ocenjevati, v kolikšni meri je na jezikoslovca Petra Dajnka vplivala umetnostna podoba krajev, kjer je bival in služboval, saj imamo o tem zelo malo podatkov. Znano pa je, da vizualni vtisi sooblikujejo človeka, pa čeprav nezavedno. Predvsem štirje kraji, kjer je bival dlje časa, so po vsej verjetnosti na Dajnka naredili določen vtis. Maribor, kjer je obiskoval gimnazijo (1803–1808), se na začetku 19. stoletja še ni dvignil iz gospodarske otrplosti, Gradec, kjer je študiral teologijo in filozofijo (do 1814), pa je bil pomembno kulturno središče. V Radgoni, ki jo je poznal že iz otroštva in kjer je služboval kot kaplan (1815–1831), je nastala večina njegovih knjižnih del. Kot župnik in dekan je deloval pri Veliki Nedelji (1831–1873); tam se je odmaknil od jezikoslovnega dela in napisal dve župnijski kroniki, o Polenšaku (1840) in Veliki Nedelji (1840–1860). Slednja velja za eno najobsežnejših in najbogatejših župnijskih kronik na Slovenskem. Dajnka so pri pisanju bolj kot umetnine zanimali ljudje, a je korektno predstavil tudi cerkvi in njuno opremo. Kroniki sta nastali v času, ko so oblasti v monarhiji šele začele ustvarjati formalne pogoje za zaščito umetnin. Muzeje so za javnost odpirali že v prvi polovici 19. stoletja, sledila so zgodovinska društva, ki so izdajala strokovna glasila, leta 1850 pa je bila na Dunaju ustanovljena Cesarsko-kraljeva centralna komisija za raziskovanje in ohranjanje stavbnih spomenikov. Dajnko v teh ustanovah ni sodeloval, obe kroniki pa ga predstavljata kot široko razgledanega intelektualca, ki mu raziskovalci upravičeno pripisujejo pomembno vlogo v slovenski različici razsvetljenskega gibanja.

RADGONA IN GORNJA RADGONA V SLOVENSKE KULTURNE ZGODOVINE

Aleš Maver, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino,
Koroška cesta 160, SI 2000 Maribor, ales.maver@um.si

Radgoni pripada kot mestu na meji slovanskega, germanskega in madžarskega kljub njeni sorazmerni majhnosti vidna vloga v slovenski kulturni zgodovini, zlasti v kulturni zgodovini s Slovenci poseljenega dela Štajerske. Namen pričujočega prispevka je osvetliti posamezne mejnike, ko je prišel njen vpliv do izraza. Prikaz se bo začel s prvimi stoletji mestne zgodovine, ko je Radgona pridobila nekatere najpomembnejše stavbe, slikar Janez Akvila pa se je uveljavil kot morda sploh najpomembnejši umetnik z njenega območja. Kot obmejno mesto je Radgona nadalje daleč presegala pomen, ki bi ji šel po velikosti, v času vojn z Matijo Korvinom ob koncu 15. in z Osmani v 16. stoletju. Prav tako je izstopala kot žarišče reformacijskega gibanja. Največ pozornosti pa bo posvečene kulturnemu, družbenemu in političnemu vrenju v njej v 19. in zgodnjem 20. stoletju. Pri tem bom razvoj v Radgoni razumel v širšem kontekstu spodnještajerskega prostora, katerega del je bila in s katerim je delila skupne poteze vse do razmejitve po prvi svetovni vojni. Zato bom posegal po primerjavah s kulturnimi in družbenimi silnicami zlasti v Mariboru in na Ptuju. Izpostavil bom delovanje tiskarne Aloisa Weitzingerja, kjer je dajal svoja besedila tiskati tudi Peter Dajnko, in kulturno-politično ozračje v drugi polovici 19. stoletja.

UVELJAVLJANJE SLOVENŠČINE V JAVNI RABI V DAJNKOVEM ČASU TER SLOVENSKO NEMŠKA JEZIKOVNA MEJA NA PODROČJU RADGONE

Vincenc Rajšp, Slovenski inštitut na Dunaju, A 1010 Wien, vincenc@rajsp.si

Za časa življenja Petra Dajnka (1787–1873) je bilo vprašanje slovensko-nemška jezikovne meje zelo izpostavljeno. Kot prvi jo je aktualiziral celovški škof Jožef Anton Auersperg, komisar cesarja Jožefa II, in sicer si je prizadeval za novo razmejitev in ureditev škofijskih meja v Notranji Avstriji. Med tremi predlogi se je v dveh zavzemal za razmejitev med Sekavsko in Lavantinsko škofijo po jezikovni meji, za kar je zahteval poročila o jezikovnih razmerah od posameznih župnikov. Za njim sta se z nemško-slovensko jezikovno mejo ukvarjala Joseph Karl Kindermann v atlasu Notranje Avstrije (*Die Provinz Innerösterreich*) in Pavel Josef Šafařík na zemljevidu *Slovansky zemevid* leta 1842 (podatke so mu posredovali Matija Majar, Valentin Stanič in Anton Martin Slomšek). Leta 1843 je bil objavljen zemljevid Karla Bernhardija *Sprachkarte von Deutschland* z zunanjimi jezikovnimi mejami. Za nemško-slovensko jezikovno mejo na Štajerskem in Koroškem je prosil za predloge Šafaříka. Vse te karte so prikazovale Radgono na slovenskem jezikovnem področju. To je izzvalo ostro polemiko pri nekaterih nemških avtorjih, ki so Bernhardiju očitali, da je razširil slovensko jezikovno področje. Ob premestitvi lavantinskega škofijskega sedeža iz Šent Andraža v Maribor leta 1859 je ob novi razmejitvi to postala tudi škofijska meja.

V času Dajnkovega življenja so se spreminjale tudi politične meje. Rojen je bil v državi Svetega rimskega cesarstva, nato je živel v državi Avstrijskega cesarstva (1804) in doživel njeno preobrazbo v Avstroogrsko monarhijo leta 1867.

SPREMEMBE RABE TAL NA OBMOČJU RADGONSKO-KAPELSKIH GORIC IN VELIKE NEDELJE OD 19. STOLETJA DO DANES

Igor Žiberna, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo,
Koroška cesta 160, SI 2000 Maribor, igor.ziberna@um.si

V članku so predstavljeni procesi spremembe rabe tal na območju Radgonsko-Kapelskih goric in Velike Nedelje od 19. stoletja do danes. Uporabljeni so kartografski in tabelarični podatki o rabi tal, pridobljeni na osnovi franciscejskega katastra, Leksikona občin kraljestev in dežel zastopanih v državnem zboru za Štajersko za leto 2000 in novejših digitalnih podatkov Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano. Na začetku bom predstavil nekaj osnovnih naravnogeografskih elementov, ki vplivajo na rabo tal. Predstavljene bodo spremembe strukture kategorij rabe tal in smer njihovih sprememb, in sicer predvsem v luči opuščanja obdelovalnih površin. Ker gre v primeru Radgonsko-Kapelskih goric za eno od znanih slovenskih vinogradniških pokrajin, bom posebno pozornost namenil spremembam vinogradniških površin na območjih z največjim naravnim potencialom za vinogradništvo in analiziral spremembe stopnje izkoriščenosti tega potenciala od prve polovice 19. stoletja do danes.

Rezultati kažejo, da so se v Radgonsko-Kapelskih goricah obdelovalne površine zmanjšale za 436,6 ha (ali za 5.5 odstotnih točk). K temu je najbolj prispevalo zmanjšanje njiv in vrtov (za 413,4 ha) in zmanjšanje vinogradov (za 77,7 ha). Če so vinogradi v Radgonsko-Kapelskih goricah leta 1824 pokrivali 15,0 % površja, je do danes ta delež padel na 10,5 %. Vzpodbuden pa je podatek, da se delež vinogradniških površin na prvorazrednih legah skoraj ni spremenil: leta 1824 je znašal 44,1 %, leta 2023 pa 44,3 %. Zaskrbljujoče je dejstvo, da so se v zadnjih 24 letih zemljišča v zaraščanju povečala za 291 ha ali za 3,7 odstotne točke.

VLOGA DUHOVNIKOV PRI NARODOVEM OSVEŠČANJU SLOVENCEV MED DRAVO IN MURO

Miran Puconja, puconjamiran@gmail.com

Rekatolizacijska jezuitska kontinuiteta se je tudi na vzhodnem Štajerskem izkristalizirala v izdajah (prevodih) Parhamerjevega katekizma, in sicer v različicah, ki so nihale med uveljavitvijo kajkavščine in prleščine kot knjižnih jezikov. Poslanstvo izdajanja nabožnih tekstov se je pri svetourbanskih akademikih nadaljevalo, a je hkrati prehajalo v praktično-utilityarno in didaktično dejavnost. Narodnoprebudni naboj, kakršnega so bili deležni dijaki iz vzhodne Štajerske v Varaždinu kot gojenci tamkajšnje gimnazije, se je z vstopom na graško bogoslovnico modificiral v slovensko zavest in se nadaljeval tudi kasneje v njihovih domačih krajih pri njihovem dušno pastirskem delu.

Anton Krempl pri Mali Nedelji in Anton Klemenčič v Ljutomeru sta duhovnika, ljudska tribuna najširšega formata in predstavljata primer uspešnega vključevanja slovensko usmerjenih kmečkih množic v organizirane javne nastope. Tudi vsebinska, sicer pa med njima raznolika kulturna dejavnost, duhovnikov Božidarja Raiča in Davorina Trstenjaka je zaradi njunih avtoritativnih in udarnih javnih nastopov v takratni slovenski prostor vnašala zavest narodne pripadnosti.

Da narodnega duha podžiga zgodovinska zavest, sta poudarila že duhovnika Simon Povoden in Lovro Vogrin, štajerski narodni zanos pa je povzdignil Anton Krempl s svojimi Dogodivščinami; znanstveno sta jo utemeljevala duhovnika Matej Slekovec, pisec kronik, in Fran Kovačič, prelat in zgodovinar velikega format; slednji ima, skupaj s stanovskim kolegom Matijo Slavičem, zasluge pri ureditvi naše severovzhodne meje. Državotvorna in državniška drža seva iz lika Antona Korošča.

Duhovniki, praviloma vsi kmečkega porekla, obdarjeni z delovno vnemo in neutrudni nosilci narodne zavesti, ki jim je bila vzgojena v slovenskih kmečkih domovih, so ta prvinski narodni čut povzdignili v ustvarjalni proces reševanja družbenih in jezikovnih navzkrižij. Izšli so iz ljudstva in so tudi v duhovniškem poklicu zagovarjali vrednote, ki so bile hkrati vrednote tega ljudstva – to jim je dalo prednost pred zagovorniki bodisi narodnih, kakor tudi ostalih splošnih vrednot, prihajajočih iz liberalnega in kapitalnega sveta.

TEOLOŠKA VREDNOST DAJNKOVEGA *VELIKEGA KATEKIZMA ZA KATOLIŠKE SLOVENCE MED MURO IN DRAVO*

Vinko Škafar, vinko.skafar@rkc.si

Z jožefinsko preureditvijo škofijskih meja leta 1786 je pripadla mariborska župnija sv. Janeza Krstnika (z okoliškimi župnijami tudi na desnem bregu Drave) k sekovski ali graški škofiji. Tridentinski koncil (16. stoletje) si je postavil za pomembno nalogo pripraviti novi katekizem, ki naj bi upošteval vsebino koncilskih dekretov, ki segajo na različna teološka področja. Takšen katekizem je bil leta 1566 po ukazu papeža Pija V. objavljen v latinščini *Catechismus Romanus*, ki je bil podlaga različnim narodnim in stanovskim katekizmom.

V deželah pod Habsburško oblastjo je Marija Terezija 6. decembra 1774 izdala Splošne šolske naredbe, ki uvajajo šolsko obveznost in je med šolskimi obveznimi predmeti tudi verouk. Za verouk v šoli je potreben primeren učbenik – katekizem, ki je leta 1777 izšel na Dunaju. Izvod uradne izdaje katoliškega katekizma je danes ohranjen v knjižnici Univerze v Freiburgu: *Der grosse Katechismus mit Fragen, und Antworten samt der Einleitung in die Kenntniß der Gründe der Religion und den beweisenden Stellen zum Gebrauche in den kaiserl, königl. Staaten. Wien 1777*. V tem katekizmu je z datumom 12. 7. 1777 objavljena spremna beseda takratnega dunajskega nadškofa kardinala Krištofa Bartolomeja Antona Migazzija, zato ta katekizem imenujejo po kardinalu kar Migazzijev *Veliki katekizem*.

Japljev (1779) in Dajnkov (1826) slovenski prevod Migazzijevega *Velikega katekizma* se razen v jeziku razlikujeta tudi v dejstvu, da je Dajnko prevedel številne, predvsem teološko zelo dragocene svetopisemske opombe, kar je Japelj v svojem prevodu izpustil. Tako so katehetje in uporabniki Dajnkovega *Velikega katekizma* med Muro in Dravo imeli v opombah svetopisemska besedila, ki so zagotavljala svetopisemsko ozadje katekizemskih vprašanj in predvsem teoloških utemeljitev in osvetlitev. Seveda pa je vsak katekizem, tudi Migazzijev, umeščen v misel takratnega časa in takratnega teološkega okvirja.

JEZIKOVNI VIDIKI DAJNKOVIH ABECEDNIKOV (1816, 1824, 1833)

Irena Orel, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko,
Aškerčeva 2, SI 1000 Ljubljana, irena.orel@ff.uni-lj.si

Najpomembnejši uresničevalec vzhodnoštajerskega knjižnojezikovnega programa Peter Dajnko je med letoma 1816 in 1833 ob prevodih in priredbah nabožnih in dveh posvetnih del objavil v več izdajah tudi šest abecednikov za učenje branja in pisanja, sprva v bohoričici, od izida slovnice l. 1824 pa s svojimi novimi črkami. *SAZHETEK VÜZHENJA 'SLAVEN'SKEGA PO NEDELAH* (Radgona 1816) za učenje branja tudi za odrasle v bohoričici vsebuje razdelek *Spomin sa zherkovje, slogovanje nu branje* (23–25), katehetska besedila, na koncu pa osnovne računske operacije v tabelah (1816). *ABECEDNA KNIXICA na hitro ino lahko podvyuene Slovenskega branja* (1824) v dajncici v štirih izdajah (dve l. 1833) z redkimi jezikovnimi spremembami, se razlikuje po dodanem *Predgovoru* o novih črkah, zapisanem tudi v ostalih knjigah, ima pa še navodila za hitro in lahko branje, vsebuje abecedo in berila z zlogi, zlogovnimi besedami in prirodoslovnimi sestavki v 54 razdelkih z različnimi vrstami črk, na koncu s tabelo z arabskimi, rimskimi in izpisanimi številkami. Dvojezična *Abecedna KNIXICA za dexelne sole vu cesarsko kralovskih derxavah* (1831, 1833), prevod Machnerjeve *Nahmenbüchlein ...*, ki je sprožila odpor, je tematsko drugačna, ne sledi vedno nemški predlogi (npr. v verzificiranih delih in izrekih, na začetku je dodana tabela s črkami in besedami za c, č, s, š, z, ž v novem črkopisu in devetih jezikih).

Jezikovno so vsi abecedniki pokrajinsko nadnarečno obarvani z vzhodnoštajerskimi prvinami in panonskim besedjem. V dvojezični izdaji iz l. 1833 so v opombah razloženi s splošnimi slovenskimi dvojnicami (npr. *Kdo – kto, kdo; kda – kad, kadar; berzost – hitrost, urnost*). Jezikoslovni izrazi se ujemajo s kranjskimi (npr. *glas, črka, glasnik* 'samoglasnik', *zlog*) ali so drugačni (*pismovo znamle* (1816), *pismenca* (knjižna črka), *pismenka; tihnik, soglasnik* (1833)).

NAREČNE PRVINE V DAJNKOVEM ČELARSTVU

Mihaela Koletnik, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti,
Koroška cesta 160, SI 2000 Maribor; mihaela.koletnik@um.si

Poljudno strokovni čebelarški priročnik *Čelarstvo*, ki je izšel leta 1831 v Gradcu, je prva v slovenščini napisana knjiga o čebelarstvu, ki ni prevod iz nemščine ali kakega drugega jezika. Knjiga, razdeljena na šest poglavij, razčlenjenih na 500 vprašanj in odgovorov, je napisana v vzhodnoštajerskem knjižnem jeziku in natisnjena v dajncici. Dajnko je pri oblikovanju svojega knjižnega jezika izhajal iz rodnega narečnega govora, jezika, ki so ga govorili njegovi sonarodnjaki v okolici Gornje Radgone, meječe na prekmursko in prleško narečno območje, pri čemer je posamezne jezikovne elemente tudi spreminjal in ustvarjal nanovo.

Jezik *Čelarstva* se vzhodnemu slovenskogoriškemu narečju s posameznimi odstopanji približuje na vseh jezikovnih ravneh. Narečnost v glasoslovju potrjujejo *e*-jevski odraz za praslovanski polglasnik, *u*-jevski odraz za praslovanski samoglasniški *l*, *ü*-jevski odraz za praslovanski *u* (ki ga po reformi svoje pisave ni več zapisoval s posebnim grafemom), soglasniški sestav s številnimi narečnimi soglasniškimi premenami, odklik od narečja pa kažejo opuščanje naglasnih označevanj za kolikost samoglasnikov, ukinitvev narečnih dvoglasnikov *e:i* in *o:u*, zapisovanje samoglasniškega *r* z *er*, kot je bilo to v osrednjeslovenskem knjižnem jeziku, ohranjanje izglasnega *-m* ter nevokaliziran izglasni *-l*. Na oblikoslovni ravni Dajnko ohranja večino narečnih končnic pri samostalniških sklanjatvah, iz narečja je prevzel večino oblik samostalniških in pridevniških zaimkov, v veliki meri so z narečjem skladne tudi glagolske oblike, odklik od narečnih vzorcev pa je opazen v nedosledni rabi določnih in nedoločnih pridevniških oblik ter v rabi deležnikov na *-č*, ločilnih in množilnih števnikov, ki so v narečju redkost. Dajnkovih deležij na *-č* v narečju ne najdemo. V besedju je opazno prizadevanje po domačnosti izrazja na mestih, kjer je v osrednjem jeziku pogosto iz nemščine prevzeti izraz. Med slovenskimi izrazi je moč najti panonizme, npr. *božen* 'slab', *hiža* 'soba', *kopanja* 'leseno korito', *motvoz* 'vrv', *naton* 'tnalo', *ograd* 'vrt', *ovāditi* 'zaupati, izdati', *paščiti* 'hiteti', *včiniti* 'narediti, storiti', *žmeča* 'teža', *žuti* 'rumen', a tudi germanizme, npr. *cvek* 'lesen ali železen žebelj', *hajdina* 'ajda', *poden* 'tla', *pučel* 'sod', *truga* 'skrinja 'krsta', *žmek* 'lesena matica, pretaknjena skozi luknjo v tramu na vrhu stiskalnice', redkeje romanizme, npr. *cuker* 'sladkor', *fabrika* 'tovarna', *mošt* 'mlado vino, mošt', *ocet* 'kis'. Zgledovanje pri narečnem besedju potrjujejo številne tvorjenke, ki jih je ustvaril s prevzemanjem narečnih besedotvornih algoritmov in obrazil, vendar pa njihova živost danes v narečju ni izpričana.

POMEN DAJNKOVEGA ČELARSTVA ZA UVELJAVLJANJE ČEBELARSTVA, ČEBELE IN MEDU KOT SLOVENSkih NACIONALNIH ATRIBUTOV

Vesna Mikolič, Univerza v Trstu in ZRS Koper, Garibaldijska ulica 1, SI 6000 Koper; vesna.mikolic@zrs-kp.si

20. maj je svetovni dan čebel, ki so ga države članice OZN razglasile prav na predlog Slovenije. Med je sestavni del tradicionalnega slovenskega zajtrka, projekta, katerega 10. obletnico obeležujemo ravno v tem letu. Tudi v našem raziskovalnem projektu »Slovenska nacionalna identiteta v luči turističnega diskurza«, v okviru katerega smo opazovali ključne besede slovenske kulture in slovenske nacionalne attribute, se je pokazalo, da ima čebelarstvo velik pomen tako v okviru naravne kot kulturne dediščine. Pri tem smo uporabili različne metode, med drugim tudi telefonsko in spletno javnomnenjsko raziskavo, kjer sta se simbola panjska končnica in kranjska čebela uvrstila zelo visoko (prvi z oceno 4,08, drugi pa 4,22, pri čemer je bila najvišja ocena 5).

Prav gotovo tak pomen čebelarstva za slovensko nacionalno identiteto ni samoumeven, saj je tudi Slovensko čebelarstvo, ki je prvo združilo čebelarje vseh slovenskih dežel, bilo ustanovljeno šele leta 1897, že leta 1898 pa je začelo izdajati list Slovenski čebelar, ki izhaja še danes. Nedvomno je na tak razmah čebelarstva na Slovenskem pomembno vplival čebelarški priročnik *Čelarstvo* (1831) Petra Dajnka. Gre namreč za drugi natisnjen čebelarški priročnik v slovenskem jeziku in obenem prvi, ki je izvirno slovenski. Čeprav Dajnko pohvalno omenja Knaufov čebelarški priročnik in je torej poznal tuje čebelarske priročnike, je njegovo delo nastajalo precej samostojno. To kažejo predvsem praktični čebelarški nasveti, ki jih je avtor črpal iz lastne čebelarske prakse. Prav tako izvirnost potrjuje sam jezik, saj je priročnik napisan v vzhodnoštajerskem knjižnem jeziku, veliko terminov je tudi ustvaril nanovo ali prilagodil narečnim tvorbenim vzorcem. Dajnko je na mestih, kjer je bil v osrednjem jeziku iz nemščine prevzeti izraz, poiskal ali tvoril slovenski izraz. Tako so med ključnimi besedami starejših besedil o slovenskem čebelarstvu mnogi Dajnkovi termini.

Dajnko je izhajal iz rodne narečnega govora in je to knjigo tudi namenil predvsem kmetom iz Prlekije, Slovenskih Goric in Prekmurja. S svojim priročnikom je želel prispevati k temu, da bi njegovi rojaki začeli uporabljati bolj humane načine čebelarjenja in s tem tudi povečali pridobitnost te dejavnosti. S tem je spodbudil razvoj čebelarstva na severovzhodu današnjega slovenskega prostora, obenem pa ga je predstavil kot dejavnost več slovenskih pokrajin.

FRAZEMI IN PREGOVORI O ČEBELARSTVU PRI OSNOVNOŠOLCIH

Polonca Šek, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Oddelek za razredni pouk,
Koroška cesta 160, SI 2000 Maribor, polonca.sek@um.si

Izhodišče prispevka je Dajnkov čebelarški priročnik *Čelarstvo, ali celo novi, kratki, popun navuk čelne reje* (1831), ki je prvo izvorno slovensko delo na področju čebelarstva. Besedje, povezano s čebelarstvom, je izhodišče za izbor frazemov in pregovorov v raziskavi. Najprej bom predstavila cilje in standarde znanja iz učnega načrta za slovenščino v osnovni šoli, ki se povezujejo s poznavanjem in razumevanjem frazemov, nato pa bom pripravila in izvedla raziskavo med osnovnošolci. Na naključno izbranem vzorcu različno starih osnovnošolcev (vzorec bo zajemal učence razredne in predmetne stopnje) iz prleške regije bom preverila poznavanje in razumevanje frazemov na čebelarško tematiko, npr. *sladek kot med; delaven/marljiv/priden kot čebela; na jeziku med, v srcu led; iti na koga/kaj kot muhe na med; med in mleko se cedita kje; prodati kaj za med; sekira je padla komu v med ...*

Znano je, da mlajši otroci (ustrezno) razumejo manj frazemov in pregovorov kot starejši otroci. Najlažje razumejo primerjalne frazeme, ki jih lahko povežejo z neposredno izkušnjo (npr. *priden kot čebela; sladek kot med*). Raziskava bo tudi pokazala, da imajo osnovnošolci težave z ustreznim razumevanjem frazemov (to je s prenesenim pomenom namesto dobesednega), še težje pa sami naštevajo nove frazeme, tokrat na temo čebel(arstva).

PREGOVORI IN SORODNE ENOTE V SLOVNICI PETRA DAJNKA

Natalija Ulčnik, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti,
Koroška cesta 160, SI 2000 Maribor, natalija.ulcnik@um.si

Peter Dajnko je bil v prvi polovici 19. stoletja ena najvidnejših osebnosti štajerskega prostora. Prepoznan je bil kot najplodovitejši slovenski pisec svoje dobe, ki je skupaj z drugimi izobraženci aktivno deloval na kulturnem in šolskopoličnem področju ter pri ljudeh vzbujal veselje do slovenskih knjig (Kidrič 2013). Poznamo ga predvsem kot slovničarja, ki je za osnovo knjižnega jezika postavil vzhodnoslovensko narečje, in oblikovalca prenovljenega črkopisa, manj znan pa je njegov doprinos k popisovanju v tistem času zelo »cenjenega dela jezika«, t. i. ljudskih modrosti, med katere umeščamo pregovore in sorodne enote. Dajnkovo zbirko iz slovnice *Lehrbuch der Windifchen Sprache* (1824) je z vidika poznanosti v sodobnem času že raziskovala Marija Stanonik, ki je izpostavila, da je splošno znana polovica navedenih enot, npr. *Jaboko ne padne daleč od dreva, Kdo komi jamo kopa, sam v' njo padne*, nekatere enote so znane zgolj po smislu, npr. *Moč želézo lamle, Iz male iskre postane veliki ogen*, preostale pa so splošno neznane, npr. *Kdo če jedre jesti, more oreh razlesknuti, Zrela grüška padne sama*. Ob tem je poudarila, da so nekatere formulacije »danes že skoraj nerazumljive in bi rabili nekaj več študija, da bi dognali njihov pomen«. V analitičnem delu prispevka se podrobneje posvečam prav tem v današnjem času manj razumljivim frazeološkim enotam iz Dajnkove slovnice, npr. *On má debélo za vühami, Prejmlí se sam za nos, On nosi glavo na raglici*. Analiziram jih z vidika jezikovnih, strukturnih, pomenskih in funkcijskih značilnosti, prisotnosti v slovarjih ter v starejših in sodobnih besedilih, ob koncu pa preverjam tudi njihovo aktualnost v današnjem času. Ugotavljam, da so v analiziranih enotah na jezikovni ravni prisotne vzhodnoštajerske značilnosti, da gre po sodobni teoriji večinoma za frazeme, ki jih je danes zaradi odsotnosti konteksta težje pomensko določiti, da se enote redko pojavljajo v slovarskih in drugih digitaliziranih starejših virih ter da so danes namesto njih v pisni rabi večinoma razširjene variantne ali sopomenske frazeološke enote.

RECEPCIJA PESNIŠTVA PETRA DAJNKA

Nina Ditmajer, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede,
Novi trg 2, SI 1000 Ljubljana, nina.ditmajer@zrc-sazu.si

Peter Dajnko med vzhodnoštajerskimi pesniki zavzema pomembno vlogo. S svojim tiskom *Sto cirkvenih ino drugih pobožnih pesmi* (1826) se uvršča takoj za znamenitim Leopoldom Volkmerjem, katerega pesmi je sprejel v svojo cerkveno pesmarico (npr. »Češena si Divica! Z lučjo obdana vsa«). Vsebinska zasnova knjige nima vzornikov v tedanjem osrednjeslovenskem prostoru, temveč se ozira v panonski prostor. Razdeljena je na jutranje, večerne, mašne, spovedne pesmi, nato pesmi o Svetem Rešnjem telesu, ob posebnih dnevih (Marijine, praznične, pasijonske itd.) ter šolske in druge raznovrstne pesmi (eshatološke pesmi, pesmi po in pred jedjo itd.).

Tudi *Posvetne pesmi med slovenskim narodom na Štajarskem* (1827) veljajo za drugo natisnjeno vzhodnoštajersko pesmarico. Največ je stanovskih pesmi, sledijo napitnice, bojne pesmi, elegije in hvalnice, na koncu pa najdemo basni. V zbirki se nahajajo tudi nekatere Volkmerjeve pesmi, npr. Lipa, Hrast in Podrt hrast.

Dajnkove pesmi so bile med štajerskimi duhovniki in učitelji različno sprejete, saj so jih v svojih pesmaricah za rabo v župniji jezikovno ali celo vsebinsko preoblikovali. Najbolj znana prireditelja njegovih pesmi sta ruški učitelj Sebastijan Glades (*Windische Lieder in der Kirche und zu Hause zu singen*, 1834) in Blaž Kosi, župnik pri Svetem Andražu v Halozah (*Cerkvene pesmi*, 1830–45).

Če so njegove basni in posvetne pesmi v 19. stoletju še bile del šolskega repertoarja slovenskih šol (Sketova *Slovenska slovstvena čitanka za sedmi in osmi razred srednjih šol*, 1893), pa je slovenska literarna zgodovina 20. stoletja v skladu s spremenjeno percepcijo predmeta vrednotenja njegove pesmi praviloma obravnavala z neestetskega vidika, zanje je uvedla celo nov izraz verzifikacija (Ivan Grafenauer, Anton Slodnjak).

VERSKOVZGOJNA NAČELA V DAJNKOVEM KMETU IZIDORJU IN REPIČEVIH ČLANKIH V CVETJU Z VERTOV SV. FRANČIŠKA

Diana Košir, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Garibaldijeva ulica 1,
SI 6000 Koper, diana.kosir@zrs-kp.si

V prispevku se posvečam dvema nabožnima piscema in jezikoslovcema z različnih obrobij slovenskega kulturnega prostora – iz vzhodne Štajerske in Slovenske Istre, ter njunim poučnim verskim besedilom, ki so nastala v prvi oz. drugi polovici 19. stoletja. Opazovala in primerjala bom delo Petra Dajnka *Kmet Izidor s' svojimi otroki ino lydmi, ali Pripodobni navyki dobrih staršov za svoje otrôke ino podložne* (Radgona, 1824) in izbrane verskovzgojne članke frančiškana p. Hijacinta Repiča, ki jih je objavil v reviji *Cvetje z vertov sv. Frančiška* (1893–1906). Obema piscema je skupno dušnopastirsko delo in afiniteta do *lepega, čistega, imenitnega* slovenskega jezika, ki se pri Dajniku kaže skozi slovnico vzhodnoštajerskega knjižnega jezika s pravopisom in lastnim črkopisom, šolske učbenike, poskus prevoda Biblije, nabožno in strokovno pisanje, pri Repiču pa skozi uporabno slovnico, številne članke v *Cvetju* ter pridiganje in spovedovanje v slovenščini v sicer prevladujoče italijanskem istrskem okolju. Zanimalo me bo, katera verskovzgojna načela, preprostemu slovenskemu bralcu posredovana skozi moralne in praktično-življenjske nauke, se pojavijo pri obeh piscih. Njuno pisanje temelji na univerzalnem krščanskem moralno-vrednostnem sistemu, zato je pričakovano, da se besedila vsaj delno snovno, motivno in metaforično napajajo v Bibliji. Avtorja se v izbranih delih razlikujeta glede na besedilno zvrstnost, naslovnika, ubeseditveni postopek z razlago in aktualizacijo teme ter glede na mestni oz. vaški milje, v katerih sta Dajnko in Repič delovala. S primerjalno analizo besedil bom ugotavljala, kako se družbeno-kulturni kontekst zrcali v prisposodabljanju skozi bogato simboliko, ki je zaradi večje pragmatičnosti in prenosljivosti vzgojnih naukov v prakso navadno vzeta iz stvarnega sveta vsakdanjika podeželskega človeka.

PETER DAJNKO IN HOISOVE *GORMERKANSKE KNIGE*

Jelka Pšajd, Pomurski muzej Murska Sobota, Trubarjev drevored 4,
SI 9000 Murska Sobota, jelka.psjajd@pomurski-muzej.si

Gormerkanska kniga je zapisnik kmetije Hois iz Potrne med letoma 1842 in 1882, v katerem so zapisani delavci (dninarji in posli), vrsta kmečkih opravil, zapisi prihodkov (in odhodkov), vrsta in količina pridelkov, vinogradniški zapisi ter kratek zaznamek o čebelarjenju. Gre za posvetno besedilo v slovenskem jeziku in črkopisih (dajnčica in gajica), ki nima literarne vrednosti in je redki primer starejše pisne rabe slovenskega jezika v kmečko-gospodarski panogi. Zvezek je pomemben tudi zato, ker ni nastal iz cerkvenih, šolskih in literarnih vzgibov, niti ni pesmarica, ampak je vzniknil iz potrebe podeželskega kmeta, da svojo gospodarsko življenje zapiše v slovenščini – z razlogom, saj je bil to njegov materni jezik.

V zvezi s šolanjem Mihaela Hoisa nismo našli konkretnih arhivskih virov, kljub temu lahko predpostavljamo, da je njegovo šolanje potekalo v Radgoni. Čas osnovnega šolanja Hoisa sovпада s kaplanovanjem Petra Dajnka v Radgoni, ki je bila v tistem času tudi pomembno središče slovenstva. Hois je začel rokopis pisati v dajnčici, zato lahko predvidevamo, da ga je pisati in brati naučil Peter Dajnko, ki je med drugim pisal učbenike v slovenskem jeziku za trivialne, nedeljske in začetne šole.

Gormerkanska kniga neposredno, kot materialni dokaz, priča o močni prisotnosti slovenskega jezika severno, od šele pozneje zarisane jezikovne meje, v dvojezičnem prostoru. Za zapisovanje v slovenskem jeziku so bile za Mihaela Hoisa pomembne tri okoliščine: slovensko je (najverjetneje) govoril s starši, radgonski kaplani in župniki so skrbeli za ohranjanje in izobraževanje v slovenskem jeziku, z vaščani, dninarji ter posli se je pretežno sporazumeval v slovenščini. To vse pa je nenazadnje botrovalo tudi temu, da je med podpisniki peticije Zedinjena Slovenija leta 1848.

VPLIV DAJNKOVEGA KNJIŽNOJEZIKOVNEGA IZROČILA NA JEZIK MIHAELA HOISA

Nina Zver, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti,
Koroška cesta 160, SI 2000 Maribor, nina.zver@um.si

Gormerkanska kniga je novo odkritje za slovensko-avstrijsko regionalno zgodovino in pisni dokaz, da je v drugi polovici 19. stoletja v Radgonskem kotu še živela slovenščina in slovenska narodna zavest. Gre za kmečko-gospodarski rokopisni zvezek, namenjen vodenju dela in plačila najetih hlapcev in dekel ter prihodkov in dohodkov od zemlje, katere lastnik je bil kmet Mihael Hois iz Potrne (Laafeld). Hois je *Gormerkansko knigo* vodil od leta 1842 do smrti, od 1875 do 1882 pa je to nalogo opravljala njegova hči Maria. Iz Hoisovih zapisov je razvidno, da je bil načitan in slovensko izobražen ter razgledan po slovenski literaturi – bil je naročnik Mohorjevih knjig, gotovo pa je poznal tudi Ahaclove *Pesme po Koroškim ino Štajarskim znane*, saj je prve strani *Gormerkanske knige* obogatil s priredbo njegove pesmi *Kmetiški stan*.

Jezik Mihaela Hoisa je panonska različica slovenščine, v kateri se prepletajo značilnosti prekmurskega, slovenskogoriškega in prleškega narečja. Zanj uporabljam termin mednarečni prekmursko-slovenskogoriški govor, s katerim je Zinka Zorko označila govor sosednjega kraja Potrne, tj. Žetincev (Sicheldorf), saj ugotavljam, da samoglasniški sestav sovpada s prekmurskim narečjem, premene soglasnikov in oblikoslovje pa so bližji slovenskogoriškemu narečju. V prispevku zagovarjam tezo, da je na Hoisovo pisno različico jezika vplival tudi Peter Dajnko, kaplan v avstrijski Radgoni 1816–1831, katerega knjižni opus je najbolj plodno nastajal ravno za časa Hoisovega šolanja. O tem najzgovorneje priča raba dajničice, v kateri je Hois pisal vse do leta 1857, ko je bila že skoraj dve desetletji ukinjena. Vzporednice z Dajnkovo vzhodnoslovensko različico knjižnega jezika so vidne tudi v glasoslovju, oblikoslovju, skladnji in besedišču.

**VLOGA RADGONE IN PETRA DAJNKA
PRI JEZIKOVNO-KULTURNEM POVEZOVANJU
»OGRSKIH« IN »AVSTRIJSKIH« SLOVENCEV**

Franci Just, Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota, Šolsko naselje 12,
9000 Murska Sobota, franci.just@guest.arnes.si

Peter Dajnko je poznal knjižno prekmurščino v knjigah Mikloša Küzmiča, kot mestni kaplan v Radgoni, ki je bila stičišče slovenskogoriškega in prekmurskega narečja, pa je imel v letih 1816-1831 tudi dovolj priložnosti za spoznavanje žive govornice Prekmurcev, ki so prihajali v to takrat pomembno obmejno gospodarsko in kulturno središče. Morda ga je tudi prepletanje jezikovnih značilnosti prekmurskega in vzhodnoštajerskega narečja v vaseh severovzhodno od Radgone napeljalo k temu, da je v uvodu v svoj učbenik Lehrbuch der windischen Sprache govor severnega Prekmurja pritegnil v območje njegovega vzhodnoštajerskega narečja. To enotenje jezikoslovno sicer ni bilo ustrezno, je pa nosilo za tisti čas pomembno sporočilo o jezikovnem sorodstvu Slovencev na levem in desnem bregu Mure. Razen še nekaj njegovih cerkvenih pesmi, ki jih je prevzel in adaptiral Jožef Borovnjak, pa Dajnko v procesu povezovanja »ogrskih« in »avstrijskih« Slovencev ni odigral tako vidne vloge, kot so jo kasneje njegovi duhovniški nasledniki v radgonski mestni župniji in pri sv. Petru ter radgonski »knjigárji«. Med slednjimi sta najpomembnejše delo opravila knjigovez in knjigarnar Alois Weitzinger ter njegov sin Johann Albert, ki sta v letih 1813-1892 priskrbeli in razpečevala tri ducate prekmurskih katoliških knjig, zvečine ponatise in priredbe knjig Mikloša Küzmiča. S svojo dejavnostjo sta ne le zagotavljala oskrbo prekmurskih katoliških vernikov s potrebnimi knjigami, ampak sta omogočila tudi njihov dotok v osrednjeslovenski prostor in seznanjanje »avstrijskih« Slovencev z versko književnostjo in jezikom njihovih »ogrskih« rojakov. Zavest o prekmurskih Slovencih so s formulacijami kot »Kniga molitvena zoseb za Slovence na Vogerskem« širili tudi oglasi za njune knjige v časopisih in Dajnkovih knjigah. V obratni smeri so v 2. polovici 19. stoletja pomembno kulturnoposredniško vlogo opravili narodno zavedni radgonski duhovniki. Iz tukajšnjih župnišč je tekel glavni tok slovenskih knjig za Prekmurje (mestni kaplani so bili višji poverjeniki za knjige Družbe sv. Mohorja, župniki pri sv. Petru pa za knjige Slovenske matice), skozi »radgonska vrata« so s posredovanjem tukajšnjih duhovnikov prihajali na študijske obiske v Prekmurje slovenski publicisti, literarni zgodovinarji, bibliografi in prekmurskim duhovnikom so bili radgonski stanovski tovariši v oporo pri navezovanju kulturnih stikov s slovenskim osredjem. S svojo raznoliko posredniško dejavnostjo so pomembno prispevali k jezikovno-kulturnemu približevanju Prekmurja slovenskemu prostoru.

PETER DAJNKO IN NJEGOVI SLOVENSKOGORIŠKI SODOBNIKI

Katja Peršak Hajdinjak, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer,
Prešernova ulica 34, SI 9240 Ljutomer, katja.persak@gfml.si

Slovenske gorice so v prvi polovici 19. stoletja dale kar nekaj narodnozavednih mož, k čemur je pripomogel velik gospodarski potencial, ki je omogočal izobrazbo kmečkemu prebivalstvu. Iz sodnega okraja Gornja Radgona tako izvirajo sodobniki Peter Dajnko (1787–1873), Anton Krempl (1790–1844) in Koloman Kvas (1790–1867). Dajnko in Krempl sta bila iz sosednjih vasi, Kvas iz bližnjega Rožičkega Vrha. Vsak od njih se je uveljavil na svojem področju, vse pa je povezovala skrb za slovenski jezik in narod. Dajnko se je uveljavil kot utemeljitelj dajnice, Krempl kot avtor prvega zgodovinskega dela Dogodivščine štajerske zemlje in Kvas kot Primičev naslednik, ko je poučeval slovenščino na graškem liceju. Njihove poti so se večkrat križale. Pomembno obdobje predstavlja šolanje na mariborski gimnaziji, kjer je na njihove nazore prav gotovo vplival učitelj Ivan Narat, sledila so študijska leta v Gradcu, kjer so spoznali Janeza Nepomuka Primica, katerega začetno delo je deset let kasneje nadaljeval Kvas. Slednji je poučeval slovenščino po Dajnkovi in kasneje Murkovi slovnici. Ves čas je tudi zagovarjal rabo dajnice, medtem ko ji je Krempl ostro nasprotoval.

V srednješolskem učnem okolju najdeta mesto le Dajnko in Krempl. Pri pouku slovenščine dijaki splošne gimnazije najobsežneje spoznajo Dajnka in njegovo delo v 2. letniku pri književnosti pri obravnavi splošnega ter kulturnozgodovinskega okvira literarnega obdobja slovenske romantike. V sklopu poučevanja jezika se v 1. letniku srečajo z dajnico pri razvoju pisave in z zgodovino razvoja slovenskega knjižnega jezika v 2. letniku. Pri pouku zgodovine gimnazijci spoznajo Krempla in abecedno vojno v 3. letniku pri tematskem sklopu Slovenci v predmarčni dobi.

DAJNKOV POSKUS PREVAJANJA SVETEGA PISMA

Marko Jesenšek, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Novi trg 3, SI 1000 Ljubljana; Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru, Koroška cesta 160, SI 2000 Maribor, marko@jesensek.si

Rokopisna zbirka NUK hrani Dajnkov rokopis *Sveto Pismo starega zakona/Biblia Sacra veteris foederis* (Ms 397), in sicer Zvez I. Mojzesa pet knjig. Odstava I. Kniga Poroda/Tomus I. Moysis Pentuteuchus. Sectio I. Liber Genesis, tj. Prvo Mojzesovo knjigo (Geneza) ter dve strani pisma v nemščini, ki ga je Dajnko 20. decembra 1836 od Velike Nedelje poslal Jerneju Kopitarju na Dunaj (podpisal pa se je v slovenščini: *Njihov seryni prijatel Dainko*). Rokopis – iz zapuščine Jerneja Kopitarja na Dunaju je bil prenesen v Državno biblioteko v Ljubljani (v rokopisu je na več mestih vtisnjen njen žig) – obsega 160 listov vzporednega svetopisemskega besedila v latinščini in slovenščini. Dajnko je prevod pripravil leta 1836, za podporo pri nadaljnjem delu pa je zaprosil Jerneja Kopitarja.

Dajnko se je na prevod Svetega pisma sistematično pripravljajal od leta 1817, ko je iz grščine prevedel *Evangelio me na vse nedéle ino svetke skos leto*, leta 1826 so jim sledili *Listi ino evanjelji na vse nedele, svetke ino imenitneše dneve celega keršanjsko-katolškega cirkvenega leta*. Leta 1821 je začel izdajati *Svetega pisma sгодbe is starega ino novega sakona* (*Pervi del, Svetega pisma zgodbe is starega zakona, 1821; Drugi del, Svetega pisma zgodbe iz novega zakona, 1826*), leta 1826 pa je prevedel še *Veliki katehizem, to je, kniga keršanjsko-katolškega navuka vu pitanjah ino odgovorih*.

Staro zavezo (rokopis) je prevajal iz vulgate v vzhodnoštajersko različico slovenskega knjižnega jezika (»zdaj v jezik slovenski govora štajerskega prestavleno«), uporabljal pa je pisavo dajnčico, ki jo je leta 1824 uzakonil v svoji slovnici *Lehrbuch der Windischen Sprache*. Začetega dela ni dokončal, ker se je dajnčica po letu 1834 začela umikati iz rabe, Dajnko pa je pri njej vztrajal vse do leta 1839, ko je bila uradno ukinjena, za kratek čas ponovno uzakonjena bohoričica, ki jo je nato zamenjala slovenica.

Častni odbor simpozija

Urška Mauko Tuš, županja Občine Gornja Radgona (gostiteljica)

Dr. Marko Sraka, svetovalec ministrice za kulturo

Vera Granfol, poslanka Državnega zbora Republike Slovenije

Msgr. dr. Peter Štumpf, murskosoboški škof

Akad. prof. dr. Peter Štih, predsednik SAZU

Prof. dr. Zdravko Kačič, rektor Univerze v Mariboru

Programski odbor simpozija

Akad. prof. dr. Marko Jesenšek, SAZU in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

Zvonko Kustec, ravnatelj Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer

Organizacijski odbor simpozija

Tatjana Kotnik Karba, direktorica Zavoda za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona

Aleksandra Pintarič Zamuda, Občina Gornja Radgona

Akad. prof. dr. Marko Jesenšek, SAZU in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

Zvonko Kustec, ravnatelj Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer

Čebelarsko društvo »Peter Dajnko« Gornja Radgona

Čebelarsko društvo Negova